

اخلاق خانواده

علی کرمی^۱

ایوب فدایی دولت^۲

www.ketab.ir

---

^۱ . ابواب جمعی اداره کل آموزش و پرورش استان فارس، واحد آموزش و پرورش گله

دار، alialamarvdasht@gmail.com، استاد دانشگاه آزاد اسلامی، گروه علوم تربیتی، واحد گله دار، ایران

۰۹۱۷۷۰۹۳۵۱۶

^۲ . ابواب جمعی اداره کل آموزش و پرورش استان فارس، واحد آموزش و پرورش گله دار، استاد دانشگاه آزاد

اسلامی، گروه علوم تربیتی، واحد گله دار، ایران

سرشناسه : کرمی، علی، ۱۳۵۵ -
عنوان و نام پدیدآور : اخلاق خانواده / علی کرمی، ایوب فدایی دولت.
مشخصات نشر : تربت حیدریه: چشم انداز قطب، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری : ۱۹۳ ص.
شابک : 978-600-8743-13-2۲۰۰۰۰۰
وضعیت فهرست نویسی : فیبا
موضوع : زناشویی
موضوع : Marriage
موضوع : ارتباط در خانواده
موضوع : Communication in families
موضوع : راه و رسم زندگی
موضوع : Conduct of life
شناسه نزوده : فدایی دولت، ایوب، ۱۳۶۰ -
رده بندی کنگره : HQ/۱۰ ک/۴ الف ۳ ۱۳۹۶
رده بندی دیویی : ۸۲۸۶/۳۶
شماره کتابشناسی ملی : ۶۶۰۳۲۷

اخلاق خانواده

نویسندگان: علی کرمی-ایوب فدایی دولت

ناشر : انتشارات چشم انداز قطب

تیراژ : ۲۰۰۰

نوبت چاپ : اول

تاریخ چاپ : ۱۳۹۶

چاپ: یونا

قطع : وزیری

تعداد صفحات : ۱۹۳

قیمت : ۲۰۰۰۰۰ ریال

شابک :

۹۷۸	۶۰۰	۸۷۴۳	۱۳	۲

آدرس: تربت حیدریه، خیابان رازی، رازی ۳

تلفن: ۰۹۱۵۳۳۲۸۵۱۶ - ۰۹۲۱۱۱۴۲۱۲۷

فهرست مطالب

پیشگفتار.....	۱۰
فصل اول.....	۱۲
انسان و خانواده.....	۱۲
انسان شناسی دینی.....	۱۲
وجود انسان.....	۱۲
ویژگی انسان.....	۱۵
با ایمان ترین مردم چه کسانی هستند؟.....	۱۸
خدمت به یتیمان.....	۱۹
نرسیدن به شفاعت پیامبر (ص).....	۱۹
این ویژگی ها در هر کس باشد دین او کامل است.....	۲۰
نشانه های منافقان.....	۲۰
چیزهایی که نگاه کردن به آنها عبادت است.....	۲۱
نیازهای انسان.....	۲۲
دیدگاه اسلام.....	۲۲
تقسیم بندی نیازها در نظر روان شناسان مسلمان.....	۲۳
دیدگاه روان شناسان معاصر.....	۲۵
سلسله مراتب نیازهای انسان از دیدگاه مازلو.....	۲۸
هرم مازلو.....	۲۸

۳۲.....	تشکیل خانواده
۳۸.....	تأثیرات مثبت ازدواج
۴۱.....	فصل دوم
۴۱.....	نیازهای جنسی
۴۳.....	چیستی غریزه جنسی
۴۵.....	مدیریت نیاز جنسی
۴۸.....	عوامل موثر در گسترش اخلاق مدرن جنسی
۴۸.....	آرای متفکران
۵۰.....	اخلاق جنسی
۵۱.....	رابطه دوستی بین دختر و پسر:
۵۲.....	چرا ارتباط ناسالم:
۵۳.....	انگیزه‌های برقراری ارتباط با جنس مخالف:
۵۳.....	هیجانات و عواطف دوران بلوغ:
۵۵.....	نگرش و عملکرد والدین:
۵۵.....	وعده ازدواج:
۵۶.....	انگیزه جنسی:
۵۷.....	توهم قدرت و جاذبه:
۵۷.....	پناهجویی به یکدیگر:
۵۸.....	روابط آسیب‌زا:
۵۸.....	آسیب‌شناسی:

- ۵۸..... آسیب فردی - روانی
- ۵۹..... کاهش آرامش روانی و افزایش التهاب و اضطراب
- ۶۰..... نبود شناخت درست و واقع‌بینانه
- ۶۰..... ایجاد جو بدینی
- ۶۱..... افت تحصیلی یا رکود علمی
- ۶۲..... استقبال نکردن از تکلیف خانواده
- ۶۳..... آسیب اجتماعی
- ۶۴..... آسیب خانوادگی
- ۶۸..... آزادی رفتار جنسی در غرب
- ۶۹..... اخلاق‌زدایی؛ جلوه‌ای از مدرنیسم
- ۷۰..... روشنفکری، مدرنیسم و توسعه همجنس‌گرایی
- ۷۱..... مدل‌های جنسی؛ بر ساخته‌های اجتماعی
- ۷۲..... نظریه‌های بر ساخته اجتماعی فمینیسم
- ۷۴..... روشنفکری فرانسوی
- ۷۴..... جامعه‌شناسی
- ۷۵..... نظر اسلام در رفتار جنسی
- ۷۵..... اهمیت رابطه جنسی سالم
- ۷۹..... کارکردهای رابطه جنسی سالم
- ۷۹..... ۱. دست‌یابی به بهترین جایگاه و سرآمدی نسبت به دیگران
- ۸۰..... ۲. سلامت

آداب و مهارت‌هایی برای روابط جنسی سالم.....	۸۱
۱. ارتباط با خدا.....	۸۱
۲. آماده‌سازی روحی.....	۸۲
فصل سوم.....	۸۴
موانع ازدواج و مهارت رفع آن.....	۸۴
موانع ازدواج: سن.....	۸۵
تحصیلات و ازدواج:.....	۸۹
الف) بخاطر انواع و اقسام مناسبت‌ها:.....	۸۹
ب) ذهنیت‌های اطرافیان:.....	۸۹
ج) از دست دادن موقعیت‌های مناسب:.....	۹۰
د) عدم سازگاری:.....	۹۰
سن:.....	۹۱
الف) سن پایین:.....	۹۱
ب) سن بالا:.....	۹۱
سربازی:.....	۹۲
مشکلات اقتصادی:.....	۹۲
مشکلات خانوادگی:.....	۹۳
الف) بیماری والدین:.....	۹۳
ب) تأکید بر ازدواج فرزندان بزرگتر:.....	۹۳
ج) تکفل خانواده:.....	۹۴

۹۴.....	(د) طلاق:
۹۵.....	(ه) اختلاف والدین:
۹۵.....	(و) فوت والدین:
۹۵.....	(ز) اعتیاد والدین:
۹۶.....	مشکلات عاطفی:
۹۷.....	فصل چهارم
۹۷.....	انتخاب همسر
۹۸.....	معیارهای اساسی و صحیح انتخاب همسر
۹۸.....	تناسب سنی
۹۹.....	بنیه اقتصادی
۹۹.....	اصالت خانوادگی
۱۰۰.....	اعتقادات و مذهب
۱۰۰.....	اصل کفویت
۱۰۱.....	طرز فکر یکسان
۱۰۱.....	عوامل فرهنگی
۱۰۲.....	والدین و حق انتخاب
۱۰۴.....	فصل پنجم
۱۰۴.....	مراسم ازدواج
۱۰۴.....	مراسم عروسی از ابتدا تا انتها
۱۰۴.....	خواستگاری:

- ۱۰۵..... بله بران یا بله برون: ۱۰۵..... شیرینی خوران: ۱۰۵..... نامزدی: ۱۰۶..... عقد نکاح: ۱۰۶..... جهاز بران: ۱۰۶..... حنا بندان: ۱۰۷..... عروسی: ۱۰۷..... پاتختی: ۱۰۸..... عشق و علاقه‌ی قبل از ازدواج: ۱۰۹..... احساس نیاز به محبت: ۱۱۰..... الگو گرفتن از جوامع غیر خودی: ۱۱۰..... الف) ارضای صحیح غریزه جنسی: ۱۱۱..... ب) تقویت روابط خانوادگی: ۱۱۱..... ج) خود کنترلی: ۱۱۳..... فصل ششم: ۱۱۳..... حقوق خانواده در ازدواج: ۱۱۴..... حقوق خانواده در روابط با همسر: ۱۱۴..... زن یا مرد: ۱۱۵..... الف) حسن معاشرت زن و شوهر از دیدگاه قرآن و روایات: ۱۱۷..... ب) حسن معاشرت زن و شوهر از دیدگاه قانون مدنی ایران:

۱۱۸.....	تكاليف مشترك زوجين .....
۱۱۸.....	الف - حسن معاشرت .....
۱۱۹.....	ب - معاضدت .....
۱۲۰.....	رياست شوهر بر خانواده .....
۱۲۲.....	فصل هفتم .....
۱۲۲.....	استحكام و تعالى خانواده .....
۱۲۲.....	عوامل استحكام خانواده .....
۱۲۵.....	عفو و گذشت .....
۱۲۶.....	نادیده گرفتن مسايل كوچك .....
۱۲۶.....	آفات خانواده .....
۱۳۲.....	خانواده، تجلی گاه مودت و رحمت از منظر قرآن .....
۱۳۳.....	پیوند مودت و رحمت .....
۱۳۵.....	انواع خانواده در اسلام: .....
۱۳۸.....	هدف والای تشکیل خانواده .....
۱۳۹.....	عوامل تقویت و تحکیم مودت و رحمت در خانواده .....
۱۴۵.....	مراتب عفو و گذشت از منظر قرآن .....
۱۴۵.....	رفتاری جهادی .....
۱۴۷.....	شوهرداری حضرت فاطمه علیهاالسلام .....
۱۵۰.....	فصل هشتم .....
۱۵۰.....	مشكلات و مسائل خانواده .....

۱۵۲.....	انواع مشکلات خانوادگی
۱۵۲.....	راه های رفع مشکلات در خانواده
۱۵۵.....	فصل نهم
۱۵۵.....	اقتصاد خانواده
۱۵۵.....	اهمیت اقتصاد خانواده
۱۵۷.....	تولید کالاها و خدمات
۱۵۸.....	رابطه اقتصاد و خانواده
۱۵۹.....	تعریف اقتصاد خانواده
۱۶۰.....	مدیریت اقتصادی خانواده
۱۶۰.....	در حد در آمد خود خرج کردن
۱۶۱.....	شکرگزاری
۱۶۱.....	سحر خیزی و استغفار
۱۶۱.....	خوش خلقی با خانواده
۱۶۲.....	صدقه دادن
۱۶۲.....	توکل و رضا
۱۶۲.....	جایگاه فرزندان در اقتصاد خانواده
۱۶۳.....	بایدهای شناختی فرزندان از اقتصاد خانواده
۱۶۵.....	الگوی پیشرفت و توسعه در اقتصاد خانواده
۱۶۶.....	اقتصاد ازدواج
۱۶۷.....	اقتصاد فرزند

۱۶۸.....	اقتصاد طلاق
۱۶۸.....	چگونگی توزیع منابع برای رسیدن به مطلوبیت
۱۶۹.....	راهکارهای موفقیت در اقتصاد خانواده
۱۷۰.....	راهکارهای پیشنهادی برای دوام و قوام اقتصاد خانواده
۱۷۱.....	زنان و مدیریت اقتصاد خانواده
۱۷۲.....	افزایش بهره‌وری در خانواده
۱۷۲.....	اهمیت زمان و برنامه‌ریزی در اقتصاد خانواده
۱۷۵.....	فصل دهم
۱۷۵.....	فرزند و تربیت آن
۱۷۶.....	فرزند، زینت و نور چشم والدین
۱۷۶.....	دعای فرزند، دستور خدا
۱۷۶.....	سبب ثواب و بخشش گناهان
۱۷۷.....	عامل شکوفایی عواطف
۱۷۷.....	شادابی خانواده‌های پرجمعیت
۱۷۸.....	ثواب حسنه با خداست
۱۷۹.....	فرزندان و تربیت آن‌ها از نگاه اسلام
۱۸۰.....	ضرورت و اهمیت فرزندآوری
۱۸۱.....	تکثیر نسل؛ مهم‌ترین کارکرد خانواده
۱۸۳.....	منابع و مأخذ

پیشگفتار

انسانها بر اساس سرشت و فطرت خدادادی خویش نیازمند جفت و همدم می باشند تا به سکون و آرامش برسند. مکاتب عالم در عوالم بشری، به ویژه مکتب های آسمانی و دین مبین اسلام این میل فطری انسان را تأیید نموده اند. در اسلام هیچ بنیانی با ارزش تر از ازدواج بنا نهاده نشده و کسی را که از این سنت نبوی روی گردانده باشد، از خود نمی شمارد. اساسی ترین مبحثی که در روند رشد شخصیت و تعالی و پیشرفت روز افزون انسان به سوی سعادت و فوز ابدی کارساز است مبحث خانواده می باشد.

در غرب و در میان افرادی که جهان بینی مادی دارند و در ارزش های دینی ضعیف می باشند، پیوند در ارتباط اعضای خانواده بر اصل منافع شخصی و ملاک های مادی قرار دارد. از این رو ضربه های تلخ و سختی را نیز متحمل شده اند.

از جمله اهداف مهم انبیای الهی و اوصیای دین، حراست از کیان خانواده است که اگر بر مبنای اصول الهی تشکیل شود، منشأ خیرات و برکات فراوان برای فرد، جامعه و خانواده خواهد بود. در اسلام پیوند زناشویی، از نشانه های قدرت و حکمت الهی مطرح شده و مودت و رحمت

است که کانون خانواده را استواری می بخشد. اکنون باید دید چه عاملی در موفقیت خانواده مؤثر می باشد؟ چرا برخی ازدواج ها موفق و برخی دیگر ناموفق است؟ تفاوتش بین افرادی که سالیان سال در زندگی زناشویی خود کامیاب هستند با کسانی که پیوسته با مشکلات رو به رو می شوند، در چیست؟

می دانیم که همه زوج ها با آرزوهای طلایی و مالا مال از خوشبختی، زندگی زناشویی را آغاز و ادامه می دهند، اما به چه علت گروهی از آن ها فقط در مدت اندکی شادی و خوشبختی را تجربه می کنند و عده ی دیگر، سالها زندگی را با شور و شغف ادامه می دهند. با این حال، شرایط اجتماعی، خانواده و فردی، عوامل مؤثرتری در شخصیت افراد به شمار می آید و موجب دوگانگی در رفتار زن و مرد می شود.

با تشکر مؤلفان:

علی کرمی^۱

یوب فدایی دولت^۲

^۱. ابواب جمعی اداره کل آموزش و پرورش استان فارس، واحد آموزش و پرورش گله

دار alialamarvdasht@gmail.com ، استاد دانشگاه آزاد اسلامی، گروه علوم تربیتی، واحد گله دار، ایران

۰۹۱۷۷۰۹۳۵۱۶

^۲. ابواب جمعی اداره کل آموزش و پرورش استان فارس، واحد آموزش و پرورش گله دار ، استاد دانشگاه آزاد اسلامی، گروه

علوم تربیتی، واحد گله دار، ایران